

Uitgangspunten

Begroting 2021

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING EN LEESWIJZER	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Algemene bepalingen	3
1.3	Behandelschema	3
2	THEMA'S	4
2.1	Relatie met Voorjaarsrapportage	4
2.2	Thema: Samenlevingsagenda	4
3	UITGANGSPUNTEN.....	5
3.1	Uitgangspunten voor 2021	5
3.2	Samenvatting mogelijkheden tot bezuinigen	10
3.3	Verhogen van lokale lasten	11
3.4	Samenvatting financieel perspectief voor 2021	12

1. Inleiding en leeswijzer

1.1 Inleiding

In deze notitie nemen wij u als gemeenteraad mee langs een aantal onderwerpen en daaraan gerelateerde uitgangspunten. Dit betekent niet dat we andere onderwerpen die niet benoemd zijn in onze uitgangspunten niet belangrijk vinden. Daarnaast gaan we bij al onze uitgangspunten uit van een duurzame aanpak. We zijn graag bereid om met u als gemeenteraad van gedachten te wisselen over de uitgangspunten en voornemens.

1.2 Algemene bepalingen

Indien er geen verandering heeft plaatsgevonden in één van de onderwerpen, dan is dit onderwerp niet verder opgenomen in het programma;

1.3 Behandelschema

- 18 juni 2020 Technische vragenronde voor gemeenteraadsleden
- 30 juni 2020 Behandeling in de gemeenteraad

2 Thema's

2.1 Relatie met Voorjaarsrapportage

De Voorjaarsrapportage 2020 we deels beperkt tot wat er speelt in 2020. Hoewel kaderstellingen ontbreken zijn richtinggevend uitgangspunten voor de begroting wenselijk, zodat de organisatie de begroting kan uitwerken langs lijnen, welke door u kunnen worden aangevuld. Bij de bespreking van de Voorjaarsrapportage 2020 horen we graag uw aanvullingen. De conceptbegroting die we vervolgens gaan opstellen zal transparant van opzet zijn, zodat u in de gelegenheid zijn wijzigingen te beoordelen. Deze te bevestigen of te amenderen.

Duidelijk is dat er spanning zit op de ambities en de beschikbare middelen. We nemen u mee langs de verschillende uitdagingen. Bij de begroting 2021 kunt u een integraal oordeel geven over de mutaties.

2.2 Thema: Samenlevingsagenda

De Samenlevingsagenda's zijn op 26 mei 2020 door het college in concept vastgesteld. Door de COVID-19-maatregelen is besloten de planning in tekorten en is het wenselijk de (concept-)agenda's voor het zomerreces met de raad te bespreken. Dit, temeer omdat de agenda's een bouwsteen zijn voor de omgevings- en strategische visie.

Op basis van deze bespreking stelt het college de agenda's vast. De agenda's zijn voorzien van een financiële verkenning omdat de drie samenlevingsagenda's uit punten bestaan die nog maar globaal zijn uitgewerkt.

Daarnaast is voor veel punten al budget beschikbaar gesteld, zoals de Regiodeal, budgetten voor sociaal domein en duurzaamheid, etc.

De mate waarin de ambitie van sommige agendaonderdelen verwezenlijkt kan worden, hangt af van de beschikbaarheid van 'tijd en geld'. Om de uitvoering van die rol - passend bij de ambitie van de drie agenda's - te kunnen vervullen, zal hiervoor budget beschikbaar moeten zijn zowel incidenteel als structureel.

Financiële vertaling van de nieuw aangedragen punten door inwoners en ondernemers in de agenda voor de komende jaren zou als volgt kunnen zijn.

Globale omschrijving	Globaal budget (incidenteel)	Globaal budget (structureel)
Voedselbos (experimenten met versoepeling planologische procedures en werkbudget)	€ 50.000	€
Beweegmogelijkheden in Westerveld voor de inwoners zichtbaar maken.	€ 25.000	€ 5.000
Onderzoek en experiment invoering deelauto's (in de combi bedrijfsmatig-particulier en met hernieuwbare energie)	€ 25.000	€ 5.000
Global goals verinnerlijken in beleid en bedrijfsvoering (aanjaag werkbudget)	€ 25.000 (2 jaar)	€
Aanjagen en verbinden van en participeren in lokale netwerken, zoals energiecorporaties, overige initiatieven op het gebied van duurzaamheid en circulariteit, versnellingshoeve, sterk techniek onderwijs. Het vervullen van deze rollen bij meerdere thema's is arbeidsintensief	€	€ 160.000
Gemeente als werkgever een bijdrage leveren aan de participatie van 'de doelgroep'	€	€ 40.000
Budget i.v.m. invoering beleidsregel Sportaccommodaties in vorm van bestemmingsreserve € 150.000	€ 150.000 (reserve)	
Totaal	€ 275.000	€ 210.000

Ook deze 'investering' in de publieke ruimte van de gemeente vraagt om een afweging in het totaal van de ontwikkeling van de exploitatieruimte van de gemeente.

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerveld

3 Uitgangspunten

3.1 *Uitgangspunten voor 2021*

Normaal stelt de gemeenteraad de kaders voor de begroting. Wij stellen voor de begroting 2021 op te zetten langs de geschetste lijnen en uitgangspunten. Ontwikkelingen in de aankomende tijd als gevolg van COVID-19 zullen wij nadrukkelijk volgen op hun implicaties voor de begroting 2021.

Gewenste structureel evenwicht baten en lasten

De jaarrekening 2019 laat opnieuw zien dat er geen structureel evenwicht is tussen baten en lasten. We maken thans relatief veel gebruik van bestemmingsreserves voor projecten en taken in de gemeente. Daar is niets mis mee, maar er is wel een eind aan de beschikbaarheid van deze middelen.

Thans blijkt dat de financiële positie van de gemeente verder is afgenomen door het negatieve resultaat over 2019 en een mogelijk te verwachten negatief resultaat over 2020. Was er in het verleden (tot 2018) sprake van voordelige resultaten en een hoog eigen vermogen thans is er sprake van een situatie die zich kenmerkt door resultaten die sterk onder druk staan of zelfs negatief zijn en een laag eigen vermogen.

Wij formuleren daarom als uitgangspunt te streven naar een structureel evenwicht van baten en lasten in 2023.

Het gaat bij het 'op orde brengen' van de financiële huishouding dus niet alleen om een sluitende exploitatie maar ook om de vermogenspositie. Het 'vet' dat de gemeente in het verleden nog kende is weg en zal moeten worden aangevuld. Dat kan door de 'tering naar de nering' zetten: alleen nog doen waarvoor we wettelijk gezien verplicht zijn, door onderzoek te doen of bestaande activiteiten slimmer zijn uit te voeren? Of door de lokale lasten te verhogen? We horen graag uw visie daarop. Daarbij blijven we inzetten op realistisch begroten.

Algemene uitkering Gemeentefonds

In relatie tot de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn er per jaar drie bijstellingen die plaatsvinden in de mei-, september-, en decembercirculaire. Conform de afspraak wordt de begroting gebaseerd op de meicirculaire. Over de effecten van de daaropvolgende september- en decembercirculaire wordt de raad schriftelijk geïnformeerd, maar de begrote budgetten zullen daardoor niet wijzigingen. Hiermee worden schommelingen in het begrote exploitatieresultaat voorkomen. De realisatie wordt rechtstreeks verwerkt in het resultaat over het boekjaar. De raad beslist over de bestemming van het resultaat.

Met onzekerheden door COVID-19 wordt geen rekening gehouden.

Op dit moment zijn de effecten van de meicirculaire 2020 nog niet bekend.

Accres ontwikkelingen (voorlopig)

Zoals bekend is de meicirculaire gekoppeld aan de Voorjaarsnota van de rijksoverheid. De Voorjaarsnota geeft weer de mutaties ten opzichte van de Miljoenennota, zoals die verwerkt is in de septembercirculaire.

x € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Acres ontwikkeling	32	159	367	146	-81	-154

Gemeenschappelijke regelingen

De begroting en jaarrekening van de gemeenschappelijke regelingen worden nog ter bespreking aan u als gemeenteraad voorgelegd. Op basis daarvan worden de gemeentelijke bijdragen voor de uitvoering van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen in de begroting 2020. Gemeenschappelijke regelingen waarvan de conceptbegroting al binnen is, zijn in de kaderstelling verwerkt.

Voor 2020 zijn ontwikkelingen of uitzettingen van deze budgetten al meegenomen in de 2020. De budgetten kunnen eventueel nog in de begroting worden bijgesteld.

Bedragen in €, min is nadeel

	Meerjarenraming 2021-2024			
	2021	2022	2023	2024
Gemeenschappelijke regelingen				
Reestmond	-	-	-	-
Veiligheidsregio Drenthe (VRD)	-4.000	2.000	-12.000	-42.000
GGD	-18.000	-18.000	-18.000	-18.000
RUD	-10.000	-28.000	-40.000	-52.000
Recreatieschap Drenthe	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
SSC-ONS	-213.000	-202.000	-202.000	-202.000
Publiek vervoer	-1.000	-1.000	-1.000	-2.000
Totaal lokale heffingen	-251.000	-252.000	-278.000	-321.000

Inflatie en HICP¹

Voor de geraamde bedragen in de begroting 2021 wordt geen prijsaanpassing in verband met de inflatie toegepast (zoals in de begroting van 2019 wel is gedaan). De inflatie van het consumentenprijs-indexcijfer (hierna HICP) op basis van CEP maart 2020 is als volgt:

HICP mrt 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inflatie, HICP	101,60%	101,60%	101,50%	101,50%	101,50%

Normaal passen we op een deel van de budgetten een indexatie toe voor inflatie. Een aantal budgetten zijn 'niet indexgevoelig' en vormen een uitzondering hierop:

- de budgetten die beschikbaar zijn gesteld voor het Sociaal domein;
- groot onderhoud van wegen en gebouwen;
- subsidies en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Deze budgetten komen op een andere wijze tot stand. Zo worden de lasten voor de gemeenschappelijke regelingen gebaseerd op de begrotingen van de GR.

In 2020 kan op basis van een inflatie van 1,6% een bedrag van € 160.000 worden berekend voor 2021. In deze kaderstelling kiezen we ervoor geen indexatie op het indexgevoelige budget toe te passen. Dat betekent dat de ontwikkeling van inflatie voor 2021 binnen de budgetten wordt opgelost. Dat willen we jaarlijks bekijken.

Personeelslasten

Er is een nieuwe Cao voor gemeenten met een looptijd tot 1 januari 2021. Daarin is afgesproken om de lonen in 2020 te indexeren met 1% op 1 juli en 1 oktober 2020. De structurele doorwerking daarvan in 2021 is 2%. Hoewel de Cao afloopt op 1 januari 2021, ramen wij nu geen extra loonstijging voor 2021. Voor periodieken nemen we 0,3% mee en voor de ontwikkeling van sociale lasten nemen we 0,5% mee in de raming voor 2021.

Op basis daarvan kan de volgende ontwikkeling van de loonkosten worden afgeleid.

	2020	2021	2022	2023	2024
Index op basis inzet cao (schatting)	0,7%	2,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Index t.o.v. basis 2020	100,7%	102,8%	102,8%	102,8%	102,8%
Jaarlijkse index	100,7%	102,1%	100,0%	100,0%	100,0%
Benodigde ruimte indexatie lonen (x 1.000 euro)	185	185	185	185	185

Bij het opstellen van de begroting 2021 zal meer gedetailleerd de ontwikkeling van de loonkosten worden bepaald.

¹ HICP = Geharmoniseerde consumentenprijsindex, Inflatie genoemd.

Lokale heffingen (ontwikkelingen door inflatiecorrectie)

Belastingen

OZB

De OZB wordt jaarlijks trendmatig met een inflatiecorrectie verhoogd.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting voor 2020 is vastgesteld op € 1,15 per persoon per overnachting. Het tarief is in 2020 gestegen met 5 cent. Het voornemen is om het tarief ook in 2021 met 5 cent te verhogen naar € 1,20.

Forensenbelasting

Voor het jaar 2020 wordt de inflatie op basis van het HICP van maart 2020 berekend.

Heffingen

Wettelijk is vastgelegd dat de rioolheffing, afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Wij bepalen de tarieven voor deze heffingen op basis van de kostendekkendheid. Zie onder verhogen lokale lasten hierna.

Leges

Burgerzaken

Kostendekkende tarieven voor alle leges van burgerzaken is niet mogelijk omdat een aantal wettelijk gemaximaliseerd is. Wij gaan voor de leges die wettelijk gemaximaliseerd zijn, net als voorgaande jaren de vastgestelde maximale tarieven volgen.

De leges voor de bestemmingsplannen, vergunningen, markten en lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Om kostendekkende tarieven te kunnen hanteren dienen de leges ruim boven het marktconforme tarief te stijgen. Dit is een onwenselijke situatie. De tarieven voor de leges worden daarom net als voorgaande jaren met een inflatiecorrectie op basis van het HICP van maart 2020 verhoogd. Leges voor bestemmingsplannen en markten worden niet geïndexeerd. Dit omdat de opbrengst gering is en daarnaast voor de bestemmingsplannen met de omgevingswet een andere systematiek gevolgd zal gaan worden. Voor markten loopt op dit moment een onderzoek naar de verschillende vormen en hun kostendekkendheid.

De indexatie wordt verwerkt in de begrotingsposten, onder baten, van de diverse programma's.

Bedragen in €, min is nadeel

	Meerjarenraming 2021-2024			
	2021	2022	2023	2024
Lokale heffingen (ontwikkelingen door inflatiecorrectie)				
<u>Belastingen</u>				
<u>OZB</u>				
Onroerend zaakbelasting (eig. Woningen)	-	-	-	-
Onroerend zaakbelasting (gebr. niet-woningen)	-	-	-	-
Toeristenbelasting	41.500	41.500	41.500	41.500
Forensenbelasting	-	-	-	-
<u>Heffingen</u>				
Rioolheffing	-	-	-	-
Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht	17.000	17.000	17.000	17.000
<u>Leges</u>				
Burgerzaken	-	-	-	-
Bestemmingsplannen	-	-	-	-
Vergunningen	6.000	6.000	6.000	6.000
Markten	-	-	-	-
Lijkbezorgingsrechten	4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal lokale heffingen	68.500	68.500	68.500	68.500

Rioolheffing wordt geïndexeerd met € 16.000. Maar vanwege het gesloten systeem daalt de vrijval uit de voorziening voor riolering met hetzelfde bedrag. Daardoor is het resultaat neutraal.

Aanvragen voor 2021

Bij de Voorjaarsrapportage 2020 zijn een aantal aanvragen gedaan die zijn doorgeschoven naar de begroting voor 2021, om dan te worden meegenomen. Op dat moment kan een integrale afweging plaats vinden.

Onderstaande is wat we nu weten op basis van bekende informatie. Bij het opstellen van de begroting kunnen nog andere zaken naar voren komen die dan alsnog meegenomen kunnen worden bij het opstellen van de begroting.

Bedragen in € 1.000, min is nadeel

Aanvragen bij de voorjaarsrapportage 2020 doorgeschoven naar 2021	Meerjarenraming 2021-2024			
	2021	2022	2023	2024
Leerstoel	-50	-50	-50	-50
ICT ondersteuning	-15	-15	-15	-15
Software omgevingswet	-22	-22	-22	-22
Klantbelevingsonderzoeken	-11	-	-	-
Frederiksoord	-30	-30	-30	-
Kwaliteitsimpuls natuur en landschap	-10	-10	-10	-10
Oud papier	-126	-96	-96	-96
Totaal aanvragen voor 2021	-264	-223	-223	-193

Toelichting

Leerstoel

In de Voorjaarsrapportage wordt er € 50.000 structureel bezuinigd op het budget voor de Leerstoel. Er moet nog veel werk verricht worden in het interesseren van partners, organisaties, overheden en ministeries. Onderdeel hiervan zijn gesprekken met universiteit en hogeschool en daarbij gesprekken met kandidaat-hoogleraren. Later dit jaar zal duidelijk zijn wat de resultaten zijn. Bij de begroting 2021 komen wij daar op terug.

ICT ondersteuning

Jaarlijks wordt er capaciteit van leveranciers ingehuurd voor ondersteuning bij technisch en functioneel beheer, door zgn. strippenkaarten aan te schaffen. In 2020 wordt er bijvoorbeeld ingehuurd voor de

upgrades van SAS (BI-Tool) en Kofax (scanoplossing). Hiervoor is het noodzakelijk om structureel extra budget beschikbaar te hebben, zodat dit flexibel kan worden ingezet.

Software omgevingswet

De inwerkingtreding van de omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2022. Ondanks dit uitstel werken we verder aan de implementatie daarvan. Om aan de eisen van deze wet te kunnen voldoen is diverse software aangeschaft. De jaarlijkse kosten hiervoor worden geraamd op € 22.000.

Klantbelevingsonderzoek

In juli 2019 zijn we gestart met de klantbelevingsonderzoeken met smiley's op onze website en op een zuil in de publiekshal. De response geeft inzicht in hoe inwoners/ondernemers/organisaties onze dienstverlening ervaren en wat aandachtspunten zijn om te verbeteren. De response gebruiken we ook om te onderzoeken of onze Westerveldse belevingsprincipes (interne servicenormen) hun uitwerking hebben. Ook in 2021 willen we onderzoeken naar de ervaren dienstverlening kunnen voortzetten. Vanaf 2022 is er al structureel budget gereserveerd voor de klantbelevingsonderzoeken.

Fredriksoord

Vorig jaar is het uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie opgesteld. De noordelijke vrije Koloniën met Frederiksoord en Wilhelminaoord zijn genomineerd voor UNESCO Werelderfgoed. Om volledige uitvoering te kunnen geven aan de gestelde ambitie voor de jaren 2020-2023 is een budget € 80.000 voor de jaren 2021 t/m 2023.

Een deel hiervan kan worden gehaald uit het budget voor produktontwikkeling, waardoor alleen voor de jaren 2021-2023 nog een aanvullende budget van € 30.000 per jaar nodig is.

Kwaliteitsimpuls natuur en landschap

Voor Natuur en Landschap is geen budget beschikbaar. Het is wenselijk om hiervoor een bedrag beschikbaar te hebben. We willen hierbij komen tot een kwaliteitsimpuls op dit gebied. Het bedrag voor 2020 is meegenomen in de Voorjaarsrapportage 2020. Dit betreft de structurele doorwerking.

Oud papier

Oud papier wordt voorlopig, in ieder geval tot eind van het jaar, ingezameld via de inzamelende verenigingen. Daar waar verenigingen stoppen vanwege lage opbrengsten, wordt door gemeente ingezameld via ROVA. De toekomstige inzamelwijze wordt afgewogen in het grondstoffenplan 2021-2025 die eind van het jaar wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Voorlopig dus nog geen blauwe container en dus vraag ik mij af of deze tekst wel in voorjaarsrapportage moet.

Aanvragen investeringen

Er zijn bij de Voorjaarsrapportage 2020 drie aanvragen gedaan voor investeringen. Het betreft de aanleg van een parkeerterrein in Frederiksoord en het aanbrengen van bermverhardingen. Bij het opstellen van de Voorjaarsrapportage 2020 zijn beide investeringen doorgeschoven naar de begroting 2021.

Investeringen aanvraag begr. 2021	progr.	2020	2021	2022	2023	2024
Bermverharding	2	-	125.000	-	-	-
Frederiksoord	3	-	300.000	-	-	-
Totaal nieuw krediet		-	425.000	-	-	-

Kapitaallasten	2	-	-	-5.000	-5.000	-5.000
Kapitaallasten	3	-	-	-12.000	-12.000	-12.000
Kapitaallasten		-	-	-17.000	-17.000	-17.000

Vrijval bestemmingsreserve		-	-	12.000	12.000	12.000
-----------------------------------	--	---	---	--------	--------	--------

Toelichting

Bermverharding

In het nog vast te stellen GVVP wordt in het kader van de verkeersveiligheid aandacht besteedt aan slechte en daardoor verkeersonveilige bermen. In het bijbehorende uitvoeringsprogramma wordt een prioriteitenlijst gemaakt van slechte bermen en de financiële middelen die nodig zijn om deze bermen

aan te pakken middels het leggen van grasbetontegels. Het GVVP wordt eind 2020 vastgesteld. Er zijn financiële middelen nodig voor de berm, die nu al in dussdanig slechte staat dat zij met voorrang moeten worden aangepakt. Het betreft hier de berm langs de Heerendijk en de Wapserauwen. Om deze berm weer verkeersveilig te maken is van € 125.000 nodig.

Frederiksoord

In de bestemmingsreserve fysieke aantrekkelijkheid in is op 27 juni 2017 geld gereserveerd voor diverse kwaliteitsverbetering van de infrastructuur waaronder Frederiksoord. In deze bestemmingsreserve is nog € 300.000 beschikbaar welke wij willen inzetten voor het realiseren van een nieuw parkeerterrein bij het Huis van Weldadigheid, het startpunt voor het gebied en visitekaartje om kennis te maken met (UNESCO) Koloniën van Weldadigheid.

3.2 Samenvatting mogelijkheden tot bezuinigen

Door de organisatie is nagedacht over mogelijke bezuinigingen. Dat heeft geleid tot het volgende overzicht. In de Voorjaarsrapportage 2020 zijn al de nodige bezuinigingen verwerkt. Deze voorstellen betreffen mogelijkheden waarvoor langer onderzoek nodig is en waarover een politiek oordeel noodzakelijk wordt geacht. Daarbij kunnen deze mogelijkheden worden afgewogen in het geheel van de gevraagde uitzettingen zoals hiervoor is aangegeven.

Met een bezuiniging op de volgende onderwerpen kan nog in 2020 gestart worden. Ze krijgen dan een plek in de begroting 2021.

Nr	Omschrijving	Bedrag
1.	Voormalige werf Havelte. Het pand verkopen in 2020.	PM
2.	Maatschappelijke initiatieven. Dit gehele project stoppen. Verplichtingen in kaart brengen. Wat zijn de risico's hiervan.	€ 60.000
3.	Participatiebudget. Wat is hier echt nodig? Hoe we dit doen en organiseren is een keuze. Dat kan anders, maar vraagt om onderzoek.	PM

Totaal aan mogelijkheden (excl. PM posten) circa € 60.000. De PM-posten betreffen zaken waarvoor meer onderzoek nodig is en die een impact kennen door een relatie met andere taakvelden of partners.

We stellen voor de volgende onderwerpen te onderzoeken of daar op termijn besparingen zijn te realiseren door slimmere inzet van middelen. Er zijn mogelijkheden, maar deze zijn nu nog niet gekwantificeerd en worden daarom ook niet meegenomen.

Nr	Omschrijving	Bedrag
1.	Onderzoek naar de doelmatigheid van de sportaccommodaties. Het gaat om een analyse van het gebruik van de sportvoorzieningen. Ook de geplande investeringen hierin meenemen.	PM
2.	Gemeentewerf en tractie: Een onderzoek doen naar de mogelijkheden en kosten van uitbesteden werkzaamheden en daarbij vaststellen of bij een andere invulling op termijn besparingen mogelijk zijn. Daarbij komt aan de orde: wat hebben we echt nodig, deel verkoop terrein, welke invulling op andere locatie (ABS of Reestmond gebouw), leasen in plaats van kopen.	PM
3.	Met betrekking tot de voormalige school De Heidehoek zal worden onderzocht op welke wijze toekomstbestendig het pand kan worden geëxploiteerd	PM
4.	Bibliotheken: onderzoek doen naar het leengedrag in verhouding tot het aantal locaties. Ook hier geven we activiteiten subsidie. Waarbij er sprake is van cofinanciering vanuit provincie die daar ook stringente voorwaarden aan heeft verbonden aangaande het bibliotheekwerk.	PM
5.	De gemeente kent een groot aantal begraafplaatsen. We willen een bedrijfsmatige analyse doen op kostendekkendheid. Bij de hoogte van het tarief voor begraven zoeken we naar het omslagpunt bij een keuze tussen begraven of cremieren.	€ 100.000
6.	In 2019 is BrinQ vastgesteld door de raad. Dat heeft geleid tot een groter beslag op (nu schaars) beschikbare middelen. Dat hebben we mede gedaan omdat het plan in overleg met de inwoners tot stand is gekomen. Het kwaliteitsniveau in de openbare ruimte wordt ervaren als hoog. Reden om hernieuwd te kijken naar mogelijkheden om tot besparingen te komen in de openbare ruimte.	PM

3.3 *Verhogen van lokale lasten*

Onroerende zaakbelasting

Vooralsnog stellen wij voor deze post als PM op te nemen in deze uitgangspunten.

De onbenutte belastingcapaciteit daalt bij het laten stijgen van het tarief voor de onroerende zaakbelasting, maar blijft nog ver beneden de maximale norm van 105% die door sommige gemeenten wordt gezien als basis voor het te hanteren tarief voor belastingen op woningen. Volgens de jaarrekening 2019 komt Westerveld op een onbenutte belastingcapaciteit van 87%.

De gemeente Westerveld blijft ook dan nog onder het landelijk gemiddelde en blijft een lagere lokale lasten houden in vergelijking met omliggende gemeenten.

Kostendekkendheid rioolheffing

Het betreft een gesloten systeem van baten en lasten. Het tekort aan inkomsten kan nu voorlopig nog worden opgevangen vanuit de egalisatie voorziening riolering. Op basis van het nieuw op te stellen Watertakenplan kan vanaf 2021 worden bepaald wat de tariefontwikkeling wordt.

Kostendekkend maken afvalstoffenheffing

De Afvalstoffenheffing is niet kostendekkend. In de jaarrekening over 2019 is dat zichtbaar. We komen in 2019 circa € 300.000 tekort. Ook voor 2020 is er een tekort begroot van € 152.000. Daardoor daalt de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing eind 2020 naar nihil. Een negatieve bestemmingsreserve kan niet. Dat betekent dat alle kosten 100% gedekt moeten kunnen worden uit de bij inwoners in rekening gebrachte tarieven. Daarnaast is er een opwaartse druk op het tarief door hoger kosten voor afvalverwerking en door contractuele verplichtingen voor oud papier met instanties en de eventuele invoering van een blauwe container voor papier. De uitzetting in kosten kan in 2020 deels nog worden gedekt uit de bestemmingsreserve huishoudelijke afval. Voor 2021 en verder zal een tariefstelling nodig zijn die uitgaat van 100% kostendekkendheid.

Totaal zal de afvalstoffenheffing met 14% moeten stijgen voor 100% kostendekkendheid. Voor kostendekkendheid is circa € 200.000 meer aan inkomsten nodig.

3.4 Samenvatting financieel perspectief voor 2021

Op basis van voorgaande kaderstellingen wordt samenvattend het volgende financiële perspectief gepresenteerd.

Daarin wordt duidelijk dat zonder het verhogen van de lasten voor de burgers en/of bezuinigingen er geen sluitend positief meerjaren perspectief is.

Bedragen in € 1.000, min is nadeel

bedragen	Meerjarenraming 2021-2024			
	2021	2022	2023	2024
Saldo Voorjaarsrapportage 2020	240	327	380	716
<u>Uitkomsten uitgangspunten:</u>				
Algemene uitkeringen	pm	pm	pm	pm
Accres ontwikkeling (voorlopig)	159	367	146	-81
Gemeenschappelijke regelingen	-251	-252	-278	-321
Inflatie (van kosten)	-	-	-	-
Personeelskosten	-185	-185	-185	-185
Indexatie lokale lasten	69	69	69	69
Aanvragen voor 2021	-264	-223	-223	-193
Aanvragen investeringen 2021	-	-5	-5	-5
Samenlevingsagenda (structureel)	-210	-210	-210	-210
Samenlevingsagenda (incidenteel)	-275	-25	-	-
Verwacht meerjaren saldo	-718	-138	-307	-211
Mogelijk in te vullen bezuinigingen	60	60	60	60
<u>Verhogen van lokale lasten</u>				
Onroerende zaakbelasting	pm	pm	pm	pm
Kostendekkendheid afvalstoffen	200	200	200	200
Verwacht meerjaren saldo na bezuinigingen en verhoging lokale lasten	-458	122	-47	49

De druk op de een sluitende exploitatie blijft hoog en de positieve resultaten zijn onvoldoende om de nog te verwachten ontwikkelingen van de Algemene Uitkeringen door de beoogde herverdeling en de kosten van overschrijding voor vervanging bij verzuim door ziekte en op te vangen. Versterking van de algemene reserve is daarmee nog niet gerealiseerd. In de begroting 2021 wordt dit nader uitgewerkt.